

Teelt- en spuitvrije zones

Tekst: Maurice Steinbusch,
beleidsmedewerker gewasbescherming
Illustratie: Cumela

ALLE REGELS
OP EEN RIJ

In het Activiteitenbesluit zijn afspraken opgenomen over het werken met gewasbeschermingsmiddelen op percelen met en zonder watergangen. Inzet is om de emissie richting watergangen en objecten buiten het perceel terug te dringen. Emissie vindt plaats via drift, af- en uitspoeling en tijdens activiteiten op het erf, zoals vullen, wassen en spoelen. Overheid en bedrijfsleven hebben afgesproken dat het aantal normoverschrijvingen in het oppervlaktewater in het jaar 2023 negentig procent lager moet zijn. Bovendien willen we richting nul emissie in het jaar 2030.

Om deze percentages te halen, zijn begin deze eeuw onder andere teeltvrije zones ingesteld en zijn er regels voor het zorgvuldig spuiten langs oppervlaktewater.

Pleeg als loonspuiters overleg met de teler over het uitvoeren spuitwerk. Ook al heb je de teeltvrije zones niet zelf aangelegd, tijdens bespuitingen moet je opletten dat je de teeltvrije zones niet bemest of meespuut.

VULLEN EN REINIGEN VAN DE SPUIT

Het rechtstreeks vullen van de veldspuit vanuit het oppervlaktewater is toegestaan als er een voorziening is die het terugstromen van het mengsel van gewasbeschermingsmiddelen, biociden of bladmeststoffen en water voorkomt. De spuit staat daarbij ten minste twee meter vanaf de insteek met het oppervlaktewater opgesteld.

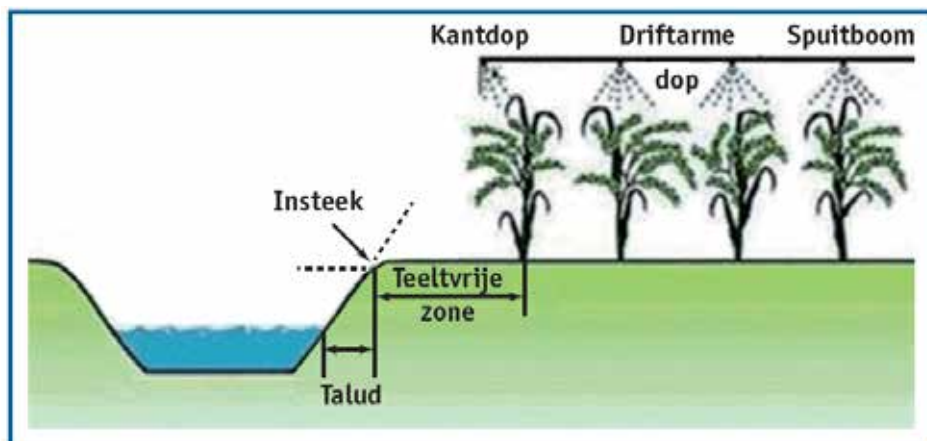
Uitwendige reiniging van de spuit op het perceel is toegestaan mits het water niet de watergang inloopt en op minimaal vijf meter afstand van de slootkant.

ALGEMENE REGELS BIJ HET SPUITEN

- Gebruik volvelds minimaal spuitdoppen of een techniek van klasse 75 procent driftreducerend. Ook als er geen sloten rondom een perceel liggen, moet minimaal techniek uit de 75 procent driftreducerende klasse worden toegepast. Bovendien moeten naast oppervlaktewater kantdoppen worden gebruikt. Vanaf 2021 geldt de eis van 75 procent driftreducerende doppen en/of techniek ook voor opwaarts en zijwaarts bespoten boomkwekerijgewassen;
- Spuiten is verboden als de windsnelheid meer bedraagt dan vijf meter per seconde (gemeten op twee meter hoogte of één meter boven gemiddelde spuitboomhoogte bij op- of neerwaartse bespuiting). Dit komt ongeveer overeen met een windkracht van 5 Beaufort (gemeten op tien meter hoogte). Dit verbod geldt niet bij een teeltbedreigende situatie (dit moet wel door de teler worden bewezen).
- Het gebruik van een spuitgeweer dat is voorzien van een werveldop of dat gebruik maakt van een werkdruk van vijf bar of meer is verboden.
- De hoogte van de spuitboom boven een gewas of onbeteelde grond bedraagt maximaal 50 centimeter.

Schematische weergave van teeltvrije zone, insteek en talud

(bron: www.toolboxwater.nl).

BREEDTES VAN TEELTVRIJE ZONES

De breedte van de teeltvrije zone is afhankelijk van het te telen gewas en daarmee dus indirect van de intensiteit waarmee bespuitingen plaatsvinden. De precieze omschrijving van teeltvrije zone is de strook tussen de insteek van het talud en het hart van de buitenste plantenrij van het gewas (zie illustratie). Teeltvrije zones moeten worden aangehouden langs sloten en greppels die tussen 1 april en 1 oktober (spuitseizoen) water bevatten.

Teeltvrije zones zijn niet nodig als er sprake is van gegraven droge sloten en greppels én watergangen met stuwtdjes die zonder stuwtdjes niet watervoerend zijn tussen 1 april en 1 oktober.

GEWAS	BREEDTE TEELTVRIJE ZONE
AKKERBOUW: alle aardappelgewassen, (plant)uien	Voor al deze gewassen ten minste 150 centimeter (bij in neerwaartse richting spuiten)
VOLLEGRONDGROENTE: aardbeien, asperges, prei, schorseneren, sla, wortelen	Bij gebruik van techniek van ten minste driftreductieklasse 90 procent is de teeltvrije zone 100 centimeter
BOLLENTEELT: bloembollen en -knollen	Bij gebruik van een handmatig aangedreven handgedragen spuit is de teeltvrije zone 50 centimeter
SIERTEELT: vaste planten en in neerwaartse richting bespoten boomkwekerijgewassen	Bij toepassing van een emissiescherm op insteek of biologische teelt is de teeltvrije zone nul centimeter Langs een aantal watergangen in Nederland geldt een teeltvrije zone van vijf meter (kwetsbare watergangen)
AKKERBOUW- EN RUWVOERGEWASSEN: winter/zomertarwe, winter/zomergerst rogge, haver, triticale, graszaad, blijvend en tijdelijk grasland, maïs, suikerbieten, cichorei, braakland en overige hierboven niet genoemde gewassen. (voor de fruitteelt (steenvruchten) is afwijkend beleid geformuleerd)	Voor alle gewassen 50 centimeter Voor tijdelijk en blijvend grasland is dit een spuit- en mestvrije zone
boomkwekerijgewassen (in op- of zijwaartse richting bespoten)	De teeltvrije zone bedraagt ten minste 500 centimeter

Let op: het wettelijk gebruiksvoorschrift van een toe te passen middel kan een grotere teeltvrije zone voorschrijven dan die volgt uit het Activiteitenbesluit. De strengste eis geldt dan. Ook kan er een bepaalde driftreductieklasse worden voorgeschreven.

MEER INFORMATIE
UITGEBREIDE INFORMATIE OVER TEELTVRIJE ZONES,
SPUITTECHNIEK EN INRICHTING VAN AKKERRANDEN IS TE
VINDEN OP DE WEBSITE WWW.TOOLBOXWATER.NL.

Wanneer is een drukregistratievoorziening verplicht?

Per 2019 is voor een aantal driftarme doppen een drukregistratievoorziening ('druklogger') verplicht:

- Bij spuitdoppen die op de lijst met drift-reducerende doppen (DRD-lijst) driftarm zijn bij een spuitdruk tussen de twee en drie bar.
- Bij luchtvloei-stofmengdoppen.

Wanneer is deze drukregistratievoorziening niet verplicht?

- Bij spuitdoppen die op de DRD-lijst driftarm zijn bij een spuitdruk vanaf drie bar.
- Bij luchtvloei-stofmengdoppen met verlaagde spuitboom
- Bij een verlaagde spuitboom (30 centimeter boven het gewas) en doppen met een tophoek van 90 graden en een dopafstand van 25 centimeter
- Bij MagGrow
- Bij luchtondersteuning
- Bij sleepdoektechniek
- Bij een overkapte beddenspuit
- Bij een rijenspuit
- Bij een standaardveldspuit in combinatie van een verdubbeling van de teeltvrije zone en het hanteren van een teeltvrije zone langs droge sloten.

WERKZAAMHEDEN IN TEELTVRIJE ZONE

Spuiten (en bemesten) is verboden in de teeltvrije zone, met uitzondering van het pleksgewijs bemesten van vanggewas vanaf een afstand van ten minste 50 centimeter vanaf de insteek.

In de teeltvrije zone mag een ander gewas staan (vanggewas), dat niet mag worden bespoten.

Onkruidbestrijding in de teeltvrije zone mag pleksgewijs plaatsvinden met een afgeschermd spuitdop of onkruidstrijker.

Overhangend loof met een maximale omvang van een halve gewasrij mag worden bespoten als er geen gebruik wordt gemaakt van apparatuur die naar het oppervlaktewater is gericht.